

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU

(2021/C 440/09)

Zpravodaj:	Jean-Luc VANRAES (BE / Renew Europe) člen zastupitelstva městské části Uccle v Bruselu
Odkaz:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU COM(2020) 711 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá novou strategii k posílení uplatňování Listiny základních práv Evropské unie, neboť specificky uznává úlohu místních a regionálních orgánů jako klíčových zúčastněných stran při prosazování a ochraně práv zakotvených v Listině;
2. vyzývá k trvalému zapojení místních a regionálních orgánů, které představují základní úroveň demokratické legitimacy, do prosazování hodnot Listiny a sledování souladu se zásadami, které s ní souvisejí;
3. souhlasí s tím, že EU by měla i nadále podporovat výměnu osvědčených postupů a zkušeností mezi všemi úrovněmi správy (celostátní, regionální a místní) a vypracování cílenějších pokynů a školení o Listině;
4. zdůrazňuje význam cílených pokynů pro vysvětlení důležitosti základních práv pro místní a regionální orgány, přičemž je mj. třeba uvést příklady, jak mohou tyto orgány Listinu využívat;
5. vybízí ke spolupráci s Radou Evropy s cílem posílit uplatňování Listiny základních práv EU;
6. vítá záměr Komise vypracovávat od roku 2021 každoroční zprávu o uplatňování Listiny základních práv v členských státech a vyzývá Komisi, aby ve zprávě představila osvědčené postupy a zkušenosti měst a regionů týkající se jejího uplatňování a aby se při tom přednostně zaměřila na proaktivní komunikaci s městy a regiony. V tomto ohledu je spolupráce s VR významná;
7. poukazuje na významnou úlohu, kterou mohou v této souvislosti sehrát vnitrostátní a evropská sdružení místních a regionálních orgánů, a je odhodlán posílit svou spolupráci s nimi v zájmu zlepšování povědomí místních a regionálních orgánů o Listině a jejího pochopení;
8. poukazuje na význam zřízení kontaktních míst a sítí, které usnadní tok informací o Listině mezi jednotlivými úrovněmi správy a sdílení osvědčených postupů a mohou rovněž poskytovat pokyny místním a regionálním orgánům, jak mají utvářet své politiky, aby byly plně v souladu s Listinou;
9. vítá finanční prostředky, které Evropská komise přidělila prostřednictvím programu Práva a hodnoty na pomoc obcím a sdružením v jejich společném úsilí týkajícím se otázek společného zájmu, což umožňuje výměnu osvědčených postupů a vytváření sítí měst;
10. považuje za nezbytné, aby všechny členské státy EU jmenovaly místní koordinátory s jasným mandátem k provádění Listiny, jak to navrhuje Evropská komise;
11. je přesvědčen, že vzhledem ke klíčové úloze, kterou hrají místní a regionální orgány při zajišťování uplatňování Listiny základních práv, má zásadní význam účast VR v interinstitucionálním dialogu týkajícím se Listiny;

12. zdůrazňuje, že Evropská komise by měla před přidělením finančních prostředků EU systematicky provádět křížovou kontrolu uplatňování Listiny, a to prostřednictvím jasného a transparentního postupu. Dodržování článku 2 SEU, který stanoví hodnoty Unie, by mělo představovat podmínku způsobilosti pro čerpání finančních prostředků EU. Nařízení (EU) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie ⁽¹⁾ uvádí, že „Evropská rada ve svých závěrech ze dne 21. července 2020 konstatovala, že finanční zájmy Unie mají být chráněny v souladu s obecnými zásadami zakotvenými ve Smlouvách, a zejména s hodnotami uvedenými v článku 2 Smlouvy o EU“. Stejně nařízení stanoví, že kdykoli členské státy provádějí rozpočet Unie, je dodržování zásad právního státu, které je svou podstatou spojeno s dodržováním demokratických zásad a základních práv, „základním předpokladem pro dodržení zásad řádného finančního řízení zakotvených v článku 317 Smlouvy o fungování Evropské unie“;

13. vyzývá k tomu, aby byla Listina základních práv náležitě prodiskutována a tím i rozsáhleji propagována u příležitosti Dne Evropy (9. května) a v rámci konference o budoucnosti Evropy, a žádá své členy, aby podporovali místní aktivity, plně přístupné a inkluzivní, jejichž cílem je vysvětlovat a zdůrazňovat zásadní význam základních práv a Listiny Evropské unie pro naše demokracie a naše občany;

14. plně podporuje přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod;

15. doporučuje, aby byl zřízen orgán, který by byl pověřen kontrolou správného uplatňování Listiny základních práv Evropské unie;

16. vyzývá k tomu, aby se programy určené pro mladé lidi a chlapce a dívky, jako je Euroscola, eTwinning, Evropský sbor solidarity atd., trvale zaměřovaly na financování opatření souvisejících s Listinou základních práv, a to proto, aby se v této oblasti vzdělávali;

17. doporučuje rovněž, aby Evropská unie podepsala Evropskou sociální chartu, a dosáhla tak nejvyšší úrovně ochrany všech základních práv;

18. domnívá se, že toto přistoupení bude významným milníkem při posilování uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v EU a zároveň se tím ještě více posílí pozice EU v jejích snahách o to, aby se lidská práva stala klíčovou součástí její vnější činnosti.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj?locale=cs>.